Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

28. svibnja 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva (EU) 2015/1535 – Pravila i tehnički propisi – Vjetroagregati – Direktiva 2006/123/EZ – Pojam ‚usluga' – Okoliš – Direktiva 2009/28/EZ – Promicanje uporabe energije proizvedene iz obnovljivih izvora – Obvezni nacionalni opći ciljevi – Nacionalno pravilo o postupcima odobrenja koji se primjenjuju na postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora – Proporcionalnost – Propis države članice koji predviđa ograničenja u odnosu na lokaciju vjetroelektrana"

U predmetu C-727/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (Vojvodski upravni sud u Kielcu, Poljska), odlukom od 12. listopada 2017., koju je Sud zaprimio 29. prosinca 2017., u postupku

Syndyk Masy Upadłości ECO-WIND Construction S. A. w upadłości, prije ECO-WIND Construction S. A.,

protiv

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik vijeća, S. Rodin, D. Šváby (izvjestitelj), K. Jürimäe i N. Piçarra, suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: M. Aleksejev, načelnik odjela,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 6. veljače 2020.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Syndyka Masy Upadłości ECO-WIND Construction S. A. w upadłości, Ł. Szatkowski i M. Krasińska, *radcowie prawni*, i M. Trzaskowska i A. Szufel, *adwokaci*,

– za poljsku vladu, B. Majczyna, M. Rzotkiewicz i D Lutostańska, u svojstvu agenata,

– za njemačku vladu, D. Klebs, u svojstvu agenta,

– za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju C. Colelli, *avvocato dello Stato*,

* Jezik postupka: poljski

– za austrijsku vladu, J. Schmoll i G. Hesse, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, K. Herrmann, Y. G. Marinova, K. Talabér-Ritz i L. Malferrari, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL 2015., L 241, str. 1.), članka 15. stavka 2. točke (a) Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL 2006., L 376, str. 36.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 47., str. 160.) kao i članka 3. stavka 1. prvog podstavka i članka 13. stavka 1. prvog podstavka Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL 2009., L 140, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 11., str. 39.), kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. (SL 2015., L 239, str. 1., u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/28).

2 Taj je zahtjev podnesen u okviru spora između Syndyka Masy Upadłości ECO-WIND Construction S. A. w upadłości, prije ECO-WIND Construction S. A. (u daljnjem tekstu: ECO-WIND) i Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Kielcach (Žalbeno povjerenstvo lokalne samouprave u Kielcu, Poljska), u vezi s odlukom potonjeg o odbijanju davanja suglasnosti za realizaciju projekta vjetroelektrane na području općine Opatów (Poljska).

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2015/1535

3 Članak 1. stavak 1. točke (c), (d) i (f) Direktive 2015/1535 određuje:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[…]

(c) ‚tehnička specifikacija' znači specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označivanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda.

[…]

(d) ‚ostali zahtjevi' znači zahtjev za proizvod različit od tehničke specifikacije koji utječe na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište, a posebno je uveden radi zaštite potrošača odnosno okoliša, kao što su uvjeti uporabe, recikliranja, ponovne uporabe i odlaganja, ako ti uvjeti mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda, odnosno njegovu prodaju;

[…]

(f) ‚tehnički propis' znači tehničke specifikacije i ostali zahtjevi ili propisi koji se odnose na usluge, uključujući odgovarajuće administrativne odredbe pridržavanje kojih je obavezno, *de jure* ili *de facto*, kada je riječ o stavljanju na tržište, pružanju neke usluge, poslovnom nastanu nekog operatera usluga ili korištenju u nekoj državi članici ili najvećem dijelu iste, kao i zakonima i drugim propisima država članica, osim onih navedenih u članku 7. koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga.

De facto tehnički propisi uključuju:

i. zakone i druge propise neke države članice koji se odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama ili na profesionalne kodekse ili kodekse prakse koji se sa svoje strane odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama, pridržavanje kojih ostavlja dojam usklađenosti s obvezama što ih nameću gore spomenuti zakoni i drugi propisi;
ii. dobrovoljne sporazume u kojima je ugovorna stranka neko državno tijelo, a koji u općem interesu osiguravaju poštovanje tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa koji se odnose na usluge, uz izuzeće specifikacija iz natječaja za javne nabave;
iii. tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili pravila o uslugama povezane s fiskalnim ili financijskim mjerama koje utječu na potrošnju proizvoda ili usluga kroz poticanje pridržavanja takvih tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa o uslugama; nisu uključene tehničke specifikacije ili drugi zahtjevi ili propisi o uslugama povezani s nacionalnim sustavima socijalnog osiguranja.

Ovo uključuje tehničke propise koje nameću službe imenovane od strane država članica, a koji se nalazi na popisu uspostavljenom i ažuriranom prema potrebi od strane Komisije u okviru Odbora spomenutog u članku 2.

Isti postupak koristi se također za izmjenu te liste".

4 Članak 5. stavak 1. te direktive predviđa:

„Pridržavajući se članka 7., države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju sve nacrte tehničkih propisa, osim ako se njima u cijelosti prenosi tekst međunarodne ili europske norme, uzimajući u obzir da su u tom slučaju dovoljne informacije o toj normi; one Komisiji istodobno dostavljaju obrazloženje u kojemu navode razloge za donošenje tehničkog propisa, ako ti razlozi već nisu pojašnjeni u nacrtu.

[…]"

Direktiva 2006/123

5 Uvodna izjava 76. Direktive 2006/123 glasi:

„Ova se Direktiva ne odnosi na provedbu članaka [34. do 36. UFEU-a] o slobodnom kretanju robe. Ograničenja koja su zabranjena sukladno odredbi o slobodi pružanja usluga obuhvaćaju zahtjeve koji se primjenjuju na pristup uslužnim djelatnostima ili njihovo izvođenje, a ne one koji se primjenjuju na robe kao takve."

6 Članak 2. Direktive 2006/123, naslovljen „Područje primjene", u stavku 1. navodi da se ona primjenjuje na usluge koje dostavljaju pružatelji s poslovnim nastanom u državi članici, dok se stavci 2. i 3. tog članka odnose na djelatnosti i područja na koja se ona ne primjenjuje.

7 Članak 4. navedene direktive, naslovljen „Definicije", glasi kako slijedi:

„U smislu ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚usluga' je svaka samostalna gospodarska djelatnost koja se obično obavlja za naknadu, kako je spomenuto u članku [57. UFEU-a];

[…]"

8 Članak 15. Direktive 2006/123, naslovljen „Zahtjevi koji se trebaju ocijeniti", u stavcima 2. i 7. određuje:

„2. Države članice ispituju je li u njihovom pravnom sustavu pristup ili izvođenje uslužne djelatnosti uvjetovano ispunjavanjem nekih od sljedećih nediskriminirajućih zahtjeva:

(a) kvantitativnih ili teritorijalnih ograničenja, a posebno u obliku granica koje se utvrđuju s obzirom na populaciju ili minimalnu geografsku udaljenost između pružatelja usluga;

[…]

7. Države članice obavješćuju Komisiju o svim novim zakonima i drugim propisima u kojima se određuju zahtjevi iz stavka 6. zajedno s obrazloženjem tih zahtjeva. Komisija dostavlja obavijest drugim državama članicama o dotičnim odredbama. Takva obavijest ne smije spriječiti države članice da usvoje takve odredbe.

U roku od tri mjeseca od datuma prijema obavijesti Komisija ispituje usklađenost novih zahtjeva s pravom Unije i, prema potrebi, usvaja odluku kojom od dotične države članice zahtijeva da se suzdrži od njihova usvajanja ili da ih ukine.

Dostavom obavijesti o nacrtu nacionalnog zakona u skladu s Direktivom 98/34/EZ ispunjava se obveza izvješćivanja predviđena u ovoj Direktivi."

Direktiva 2009/28

9 Uvodne izjave 14., 19. i 40. Direktive 2009/28 glase:

„(14) Glavna je svrha obveznih nacionalnih ciljeva ulagačima osigurati sigurnost te poticati stalni razvoj tehnologija pomoću kojih se proizvodi energija iz svih vrsta obnovljivih izvora. […]

[…]

(19) Kako bi ostvarile opće obvezne nacionalne ciljeve države članice moraju se orijentirati prema okvirnim smjernicama kojima je zacrtan put prema konačnim obveznim ciljevima. Države članice trebaju izraditi nacionalne akcijske planove za izvore obnovljive energije koji uključuju informacije o sektorskim ciljevima i pritom uzeti u obzir da se biomasa upotrebljava na različite načine te da je stoga bitno da se mobiliziraju novi izvori biomase. Osim toga, države članice trebaju donijeti mjere za postizanje tih ciljeva. Svaka država članica pri ocjenjivanju svoje očekivane konačne bruto potrošnje energije u svojemu nacionalnom akcijskom planu za obnovljivu energiju treba procijeniti na koji način mjere za energetsku učinkovitost i uštedu energije mogu doprinijeti ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva. Države članice trebaju uzeti u obzir optimalnu kombinaciju tehnologija energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora.

[…]

(40) Postupak koji [primjenjuje] uprava nadležnaza nadzor nad odobravanjem, certificiranjem i izdavanjem dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora mora biti objektivan, transparentan, nediskriminacijski i razmjeran pri primjeni pravila za posebne projekte."

10 Članak 1. te direktive, naslovljen „Predmet i područje primjene", propisuje:

„Ovom Direktivom utvrđuje se zajednički okvir za promicanje energije iz obnovljivih izvora. Direktiva postavlja obvezne nacionalne ciljeve za ukupan udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije i za udio energije iz obnovljivih izvora u prometu. […]"

11 Članak 3. navedene direktive, naslovljen „Obvezni nacionalni opći ciljevi i mjere za uporabu energije iz obnovljivih izvora", predviđa:

„1. Svaka država članica osigurava da je udio energije iz obnovljivih izvora, izračunan u skladu s člancima od 5. do 11., u konačnoj bruto potrošnji energije u 2020. barem jednak njezinom nacionalnom općem cilju za udio energije iz obnovljivih izvora te godine, kako je naveden u trećemu stupcu tablice u Prilogu I. dijelu A. Takvi obvezni opći nacionalni ciljevi u skladu su s ciljem od najmanje 20 % udjela energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u [Uniji] u 2020. Radi lakšeg ostvarenja ciljeva navedenih u ovom članku, svaka država članica razvija i promiče energetsku učinkovitost i uštedu energije.

[…]

2. Države članice uvode učinkovite mjere kako bi osigurale da udio energije iz obnovljivih izvora bude jednak udjelu navedenom u okvirnim smjernicama iz Priloga I. dijela B ili da ga premaši.

[…]"

12 Članak 13. Direktive 2009/28, naslovljen „Administrativni postupci, zakonski i podzakonski akti", u stavku 1. predviđa:

„Države članice osiguravaju da su svi nacionalni propisi koji se odnose na postupke koji se primjenjuju na pogone za proizvodnju električne energije, tj. na postupke izdavanja odobrenja, certificiranja i izdavanja dozvola za proizvodnju energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora energije i na pripadajuću infrastrukturu prijenosne i distribucijske mreže te postupak pretvorbe biomase u biogoriva ili druge energetske proizvode razmjerni i potrebni.

Države članice ponajprije poduzimaju potrebne mjere da osiguraju:

(a) jasno određene rokove za donošenje odluka o zahtjevima za planiranje i gradnju, ovisno o razlikama među državama članicama koje se odnose na njihov administrativni ustroj i organizaciju, odgovarajuće nadležnosti nacionalnih, regionalnih i lokalnih administrativnih tijela za postupke izdavanja odobrenja, certificiranja i izdavanja dozvola uključujući i područje prostornog planiranja;

(b) dostupnost, na odgovarajućoj razini, podnositeljima zahtjeva sveobuhvatnih informacija o obradi zahtjeva za izdavanje odobrenja, certificiranja i izdavanje dozvola za postrojenja s obnovljivom energijom te o raspoloživoj pomoći;

(c) pojednostavnjene i brze administrativne postupke na odgovarajućoj administrativnoj razini;

(d) objektivnost, transparentnost i razmjernost propisa kojima se uređuje izdavanje odobrenja, certificiranje i izdavanje dozvola, te da ne diskriminiraju podnositelje zahtjeva i da u cijelosti uzimaju u obzir specifičnosti pojedinih tehnologija obnovljive energije;

[…]”

13 Prilog I. dio A toj direktivi iznosi „nacionaln[e] opć[e] ciljev[e] za udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije 2020.” i u odnosu na Republiku Poljsku predviđa udio energije iz obnovljivih izvora od 15 % za 2020.

14 Prilog I. dio B navedenoj direktivi predstavlja način izračuna okvirne putanje radi postizanja općih ciljeva postavljenih državama članicama.

Poljsko pravo

15 Članak 3. ustawe o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Zakon o ulaganjima u području vjetroelektrana) od 20. svibnja 2016. (Dz. U. iz 2016., poz. 961., u daljnjem tekstu: Zakon o vjetroelektranama) predviđa da se lokacija vjetroelektrane određuje isključivo na temelju lokalnog prostornog plana.

16 Članak 4. Zakona o vjetroelektranama predviđa:

„Udaljenost na kojoj se mogu postaviti i graditi:

1) vjetroelektrana – od stambenog objekta ili objekta s mješovitom funkcijom koja uključuje i stambenu funkciju te

2) stambeni objekt ili objekt s mješovitom funkcijom koja uključuje i stambenu funkciju – od vjetroelektrane

ista je ili veća od deseterostruke visine vjetroelektrane mjerene od razine tla do najviše točke objekta uključujući tehničke elemente, osobito rotor s lopaticama (ukupna visina vjetroelektrane).”

17 Prema članku 6. tog zakona, o udaljenosti određenoj u njegovu članku 4. posebno vode računa:

– tijela općina i vojvoda, kada utvrđuju lokalni prostorni plan ili njegove izmjene, glasuju o njemu ili ga usvajaju;

– upravna tijela nadležna u području arhitekture i gradnje, kada izdaju građevne dozvole ili ocjenjuju osnovanost pravnog lijeka protiv zahtjeva za građevnu dozvolu, i

– upravna tijela koja donose odluke o okolišnim uvjetima, u trenutku kada ih donose.

18 Zakon o vjetroelektranama stupio je na snagu četrnaest dana nakon objave, odnosno 16. srpnja 2016.

Glavni postupak i prethodna pitanja

19 Glavna djelatnost društva ECO-WIND bila je proizvodnja i distribucija električne energije i grijanja kao i pružanje usluga povezanih s energijom.

20 ECO-WIND je 15. rujna 2015. gradonačelniku grada i općine Opatów podnio zahtjev za odobrenje projekta vjetroelektrane. Kako bi gradonačelnik donio odluku, bilo je potrebno da Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach (regionalni direktor za zaštitu okoliša u Kielcu, Poljska) izda prethodno odobrenje i utvrdi okolišne uvjete za ostvarenje tog projekta. Međutim, taj je regionalni direktor 25. studenoga 2016. donio odluku kojom je odbio zahtjev jer nisu poštovane udaljenosti između vjetroelektrana iz projekta i postojećih stambenih objekata koje propisuje Zakon o vjetroelektranama.

21 Gradonačelnik grada i općine Opatów stoga je 9. siječnja 2017. donio odluku da ne prihvati zahtjev društva ECO-WIND.

22 Žalbeno povjerenstvo lokalne samouprave u Kielcu poništilo je tu odluku povodom pravnog lijeka, zbog „nepravilne primjene pravnog nazivlja [gradonačelnika grada i općine Opatow]”. S druge je strane, u pogledu merituma, smatralo da predviđena lokacija vjetroelektrane nije u skladu s primjenjivim nacionalnim propisom. Naime, članak 4. Zakona o vjetroelektranama nalaže poštovanje najmanje udaljenosti između vjetroelektrane i objekta koji ima stambenu funkciju, a koja je jednaka deseterostrukoj visini vjetroelektrane ili veća. Međutim, projektirane vjetroelektrane trebale su biti visoke 146 metara, a bile bi udaljene od stambenih zgrada od 431 do 703 metra, dok prema nacionalnom propisu takve vjetroelektrane mogu biti podignute samo na najmanjoj udaljenosti od najbližeg stambenog objekta od 1460 metara. Osim toga, Žalbeno povjerenstvo općine Kielce istaknulo je da je nacionalni zakonodavac u obrazloženju prijedloga Zakona o vjetroelektranama naveo da taj zakon ne sadržava tehnička pravila, u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535.

23 ECO-WIND je podnio tužbu protiv odluke tog povjerenstva pred Wojewódzkim Sądom Administracyjnym w Kielcach (Vojvodski upravni sud u Kielcu, Poljska).

24 Sud koji je uputio zahtjev pita se, kao prvo, mogu li članci 3. i 4. Zakona o vjetroelektranama imati učinak koji je jednak kvantitativnom ograničenju i, prema tome, biti protivni članku 34. UFEU-a. Naime, ti članci 3. i 4. uvode ograničenje postavljanja vjetroelektrana viših od 100 metara na 1 % površine Poljske i *de facto* dovode do ograničenja trgovine vjetroagregatima. Povrh toga, unatoč sadržaju obrazloženja prijedloga Zakona o vjetroelektranama, sud koji je uputio zahtjev dvoji jesu li spomenuti članci 3. i 4. tehnički propisi, u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535, o kojima je trebalo obavijestiti Komisiju u smislu članka 5. te direktive.

25 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev pita se mogu li se granice koje proizlaze iz zahtjeva prema kojem se postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između vjetroelektrane i objekata koji imaju stambenu funkciju poistovjetiti s teritorijalnim granicama između pružatelja usluga, u smislu članka 15. stavka 2. točke (a) Direktive 2006/123. Naime, taj zahtjev mogao bi *de facto* imati učinak ograničenja zemljopisnih udaljenosti između pružatelja usluga koji obavljaju gospodarsku djelatnost u području proizvodnje električne energije pomoću vjetroelektrana.

26 Kao treće, sud koji je uputio zahtjev pita se može li se, uzimajući u obzir načelo lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a i načelo nadređenosti prava Unije, Zakon o vjetroelektranama smatrati sukladnim Direktivi 2009/28. Konkretnije, sud koji je uputio zahtjev pita se može li taj zakon dovesti u opasnost ostvarenje cilja koji je ta direktiva dodijelila Republici Poljskoj, to jest dosezanja cilja od 15 % energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u konačnoj bruto potrošnji energije u Poljskoj u 2020.

27 U tom je pogledu sud koji je uputio zahtjev istaknuo nekoliko pokazatelja zbog kojih sumnja u sukladnost Zakona o vjetroelektranama s Direktivom 2009/28.

28 Taj je sud, s jedne strane, primijetio da obrazloženje prijedloga Zakona o vjetroelektranama ne sadržava dovoljno elemenata na temelju kojih se može smatrati da zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju opravdan važnim razlogom u općem interesu i da je razmjeran cilju koji je zakonodavac htio postići. Konkretnije, on ocjenjuje da pozivanje u tom obrazloženju na zaštitu zdravlja i okoliša kao i interes stanovništva nije uvjerljivo. Povrh toga, sumnja da je taj zahtjev proporcionalan jer ta udaljenost nije povezana sa zahtjevima zaštite zdravlja ili povredom standarda zaštite okoliša i da bi manje ograničavajući propis mogao odgovarati cilju koji nacionalni zakonodavac želi postići. U tom pogledu primjećuje da udaljenost između vjetroelektrana i objekata koji imaju stambenu funkciju može odstupati s obzirom na vrstu tehnologije koja se koristi ili s obzirom na akustične standarde.

29 S druge strane, poziva se na obrazloženje prijedloga izmjene Zakona o vjetroelektranama od 9. kolovoza 2016. iz kojeg proizlazi da je donošenje tog zakona dovelo do znatnog ograničenja mogućnosti izgradnje vjetroelektrana na području Poljske i da je navedeni zakon protivan nužnosti razvoja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

30 U tom je kontekstu Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach (Vojvodski upravni sud u Kielcu) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li odredbu članka 1. stavka 1. točke (f) [Direktive 2015/1535] tumačiti na način da u ‚tehničke propise', čiji nacrt treba dostaviti Komisiji u skladu s člankom 5. stavkom 1. navedene direktive, ulazi i zakonska odredba kojom se ograničava postavljanje vjetroelektrana uvođenjem propisa o najmanjoj udaljenosti vjetroelektrane od stambenog objekta ili objekta s mješovitom funkcijom koja uključuje i stambenu funkciju, prema kojem ta udaljenost treba biti ista ili veća od deseterostruke visine vjetroelektrane mjerene od razine tla do najviše točke objekta, uključujući tehničke elemente, osobito rotor s lopaticama?

2. Treba li odredbu članka 15. stavka 2. točke (a) [Direktive 2006/123] tumačiti na način da u odredbe kojima se pristup ili izvođenje uslužne djelatnosti uvjetuje teritorijalnim ograničenjem, osobito u obliku granica koje se utvrđuju s obzirom na minimalnu geografsku udaljenost između pružatelja usluga o kojima država članica obavješćuje Komisiju u skladu s člankom 15. stavkom 7. navedene direktive, ulazi i zakonska odredba kojom se ograničava postavljanje vjetroelektrana uvođenjem propisa o najmanjoj udaljenosti vjetroelektrane od stambenog objekta ili objekta s mješovitom funkcijom koja uključuje i stambenu funkciju, prema kojem ta udaljenost treba biti ista ili veća od deseterostruke visine vjetroelektrane mjerene od razine tla do najviše točke objekta, uključujući tehničke elemente, osobito rotor s lopaticama?

3. Treba li odredbe članka 3. stavka 1. prvog podstavka i članka 13. stavka 1. prvog podstavka [Direktive 2009/28] tumačiti na način da im se protive odredbe nacionalnog prava kojima se ograničava postavljanje vjetroelektrana uvođenjem propisa o najmanjoj udaljenosti vjetroelektrane od stambenog objekta ili objekta s mješovitom funkcijom koja uključuje i stambenu

funkciju, prema kojem ta udaljenost treba biti ista ili veća od deseterostruke visine vjetroelektrane mjerene od razine tla do najviše točke objekta, uključujući tehničke elemente, osobito rotor s lopaticama?"

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

31 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 1. stavak 1. točku (f) Direktive 2015/1535 tumačiti na način da zahtjev prema kojem se postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata sa stambenom funkcijom predstavlja tehnički propis koji mora biti prijavljen na temelju članka 5. te direktive.

32 Članak 1. stavak 1. točka (f) Direktive 2015/1535 navodi četiri kategorije tehničkih propisa, odnosno, kao prvo, „tehničke specifikacije", kao drugo, „ostal[e] zahtjev[e]", kao treće, „propis[e] koji se odnose na usluge" i, kao četvrto, „zakon[e] i drug[e] propis[e] država članica koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda".

33 Radi odgovora na prvo pitanje, valja ispitati je li zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata sa stambenom funkcijom obuhvaćen jednom od četiriju kategorija tehničkih propisa predviđenih tom odredbom.

34 U tom pogledu, kada je, kao prvo, riječ o kategoriji „pravila koja se odnose na usluge", valja istaknuti da se sud koji je uputio zahtjev pita predstavlja li taj zahtjev tehnički propis, ako ne zbog *de facto* zabrane, onda barem zbog *de facto* ograničenja stavljanja na tržište i korištenja uređaja koji služe proizvodnji električne energije iz vjetra, odnosno vjetroagregata.

35 Prema tome, s obzirom na to da se dvojbe suda koji je uputio zahtjev ne odnose na usluge, nego na proizvode, odnosno vjetroagregate, u ovom slučaju ne treba ispitati je li navedeni zahtjev obuhvaćen kategorijom „propis[a] koji se odnose na usluge", u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535.

36 Kao drugo, kada je riječ o eventualnoj kvalifikaciji istog zahtjeva kao tehničkog propisa, na temelju njegove pripadnosti kategoriji „tehničke specifikacije", valja istaknuti da tehnička specifikacija pretpostavlja da se nacionalna mjera koja je predviđa odnosi na proizvod ili njegovo pakiranje kao takve i da stoga određuje jedno od traženih svojstava tog proizvoda (presude od 21. travnja 2005., Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 57. i od 19. srpnja 2012., Fortuna i dr., C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 28.).

37 Međutim, u ovom predmetu propis o kojem je riječ u glavnom postupku samo uređuje postavljanje vjetroelektrana, određujući ograničenje najmanje udaljenosti koje treba poštovati kako bi se ona postavila. Prema tome, taj se propis ne odnosi na proizvod kao takav, u ovom slučaju vjetroagregat, i, prema tome, ne propisuje jedno od traženih svojstava tog proizvoda, u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535, u vezi s člankom 1. stavkom 1. točkom (c) te direktive.

38 Iz toga slijedi da propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku ne može biti obuhvaćen kategorijom „tehničke specifikacije", u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535.

39 Kao treće, valja provjeriti može li nacionalni propis o kojem je riječ u glavnom postupku biti obuhvaćen kategorijom „ostali zahtjevi", u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535.

40 U tom pogledu iz ustaljene sudske prakse proizlazi da u tu kategoriju ulazi propis koji određuje uvjet koji može na značajan način utjecati na sastav, prirodu ili prodaju proizvoda (presude od 21. travnja 2005., Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 69. do 72. i od 19. srpnja 2012., Fortuna i dr., C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 35.), pri čemu se ti „ostali zahtjevi" odnose na zahtjeve koji proizlaze iz uzimanja u obzir životnog ciklusa predmetnog proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište i koji se odnose, među ostalim, na njegovo korištenje.

41 U ovom predmetu, međutim, slično poput ocjene iz točke 37. ove presude, valja istaknuti da zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata sa stambenom funkcijom ne sadržava izravnu vezu sa sastavom, prirodom ili prodajom proizvoda poput vjetroagregata. U tom pogledu – pod pretpostavkom da taj zahtjev dovede do ograničenja odgovarajućih mjesta za postavljanje vjetroelektrana i, prema tome, da ima učinak na prodaju vjetroagregata – taj učinak nije dovoljno izravan da bi taj zahtjev bio obuhvaćen kategorijom „ostali zahtjevi", koja se nalazi u članku 1. stavku 1. točki (f) Direktive 2015/1535.

42 Glavni predmet stoga se razlikuje od onoga u kojem je donesena presuda od 19. srpnja 2012., Fortuna i dr. (C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495), u kojem je predmetni propis, koji se odnosi na zabranu izdavanja, produljenja ili izmjene odobrenja za obavljanje djelatnosti povezanih s igrama na sreću na automatima izvan kasina, nametao uvjete koji mogu utjecati na marketing igara na sreću na automatima i, prema tome, bio takav da može izravno utjecati na trgovinu tim aparatima (presuda od 19. srpnja 2012., Fortuna i dr., C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 36.).

43 Iz toga slijedi da propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku ne može biti obuhvaćen kategorijom „ostali zahtjevi", u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535, u vezi s člankom 1. stavkom 1. točkom (d) te direktive.

44 Kao četvrto, valja provjeriti može li propis o kojem je riječ u glavnom postupku biti obuhvaćen kategorijom „zakoni i drugi propisi država članica koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, marketing ili korištenje nekog proizvoda", u smislu članka 1. stavka 1. točke (f) Direktive 2015/1535.

45 Ta kategorija pretpostavlja da predmetna mjera ima doseg koji jasno prelazi ograničenje određenih uporaba predmetnog proizvoda i da se ne svodi na jednostavno ograničenje njegove uporabe (presude od 21. travnja 2005., Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 76. i od 19. srpnja 2012., Fortuna i dr., C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 31.).

46 Naime, navedena kategorija konkretno se odnosi na nacionalne mjere kojima se ne ostavlja mjesta nikakvoj drugoj uporabi kojoj dotični proizvod razumno može poslužiti, osim isključivo marginalnoj (presude od 21. travnja 2005., Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, t. 77. i od 19. srpnja 2012., Fortuna i dr., C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 32.).

47 U ovom slučaju – iako zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju, koji propisuje nacionalni propis o kojem je riječ u glavnom postupku, sadržava, doduše, zabranu postavljanja vjetroelektrane na udaljenost koja je manja od desetorostruke ukupne visine projektirane vjetroelektrane od svakog objekta koji ima stambenu funkciju – važno je istaknuti da taj propis ne zabranjuje gospodarskim subjektima da se bave gradnjom vjetroelektrana, pa stoga ni uporabu i prodaju vjetroagregata.

48 Međutim, Komisija je tijekom rasprave pred Sudom tvrdila a da joj poljska vlada nije proturječila da su tijekom razdoblja 2012. – 2016., odnosno onoga koje prethodi donošenju Zakona o vjetroelektranama, kapaciteti postavljenih vjetroelektrana iznosili 760 do 1000 megavata godišnje, dok za godine 2017. i 2018., koje slijede nakon donošenja Zakona o vjetroelektranama, kapaciteti instaliranih vjetroelektrana nisu bili veći od 12 megavata odnosno 6,7 megavata po godini.

49 U pogledu tih elemenata, na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri dovodi li zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju do *de facto* zabrane prodaje vjetroagregata, time što ostavlja mjesta isključivo njihovoj marginalnoj uporabi.

50 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 1. stavak 1. točku (f) Direktive 2015/1535 treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju ne predstavlja tehnički propis koji mora biti prijavljen na temelju članka 5. te direktive dok god taj zahtjev ne dovede do isključivo marginalne uporabe vjetroagregata, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Drugo pitanje

51 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 15. stavak 2. točku (a) Direktive 2006/123 tumačiti na način da je nacionalni propis koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem zahtjeva najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju obuhvaćen propisima koji uvjetuju pristup uslužnoj djelatnosti ili njezinu izvršavanju u teritorijalnim granicama, osobito u obliku granica određenih s obzirom na najmanju udaljenost između pružatelja usluga, koji države članice moraju prijaviti na temelju članka 15. stavka 7. te direktive.

52 Prije svega, valja utvrditi ulazi li nacionalni propis koji je predmet glavnog postupka u područje primjene *ratione materiae* Direktive 2006/123.

53 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se Direktiva 2006/123, sukladno svojem članku 2. stavku 1., primjenjuje na usluge koje obavljaju pružatelji s poslovnim nastanom u državi članici, pri čemu su isključene djelatnosti i područja iz njezina članka 2. stavaka 2. i 3.

54 Osim toga, u skladu s njezinim člankom 4. točkom 1., „usluga” za potrebe te direktive označava svaku samostalnu gospodarsku djelatnost koja se obično obavlja za naknadu, kako je spomenuto u članku 57. UFEU-a.

55 Naposljetku, uvodna izjava 76. navedene direktive pojašnjava da se ograničenja zabranjena na temelju te odredbe UFEU-a odnose na zahtjeve koji se primjenjuju na pristup uslužnim djelatnostima ili njihovo izvođenje, a ne na one koji se primjenjuju na robu kao takvu.

56 U ovom predmetu iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da, iako članak 4. stavak 1. Zakona o vjetroelektranama postavlja teritorijalno ograničenje postavljanja vjetroelektrana, ta se odredba odnosi na djelatnost proizvodnje proizvoda, odnosno električne energije.

57 Međutim, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da se djelatnost proizvodnje proizvoda ne može kao takva smatrati uslugom (vidjeti u tom smislu presude od 7. svibnja 1985., Komisija/Francuska, 18/84, EU:C:1985:175, t. 12. i od 11. srpnja 1985., Cinéthèque i dr., 60/84 i 61/84, EU:C:1985:329, t. 10.).

58 U tim okolnostima valja smatrati da nacionalni propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem zahtjeva najmanje udaljenosti između nje i objekata koja imaju stambenu funkciju, nije obuhvaćen područjem primjene Direktive 2006/123.

59 Tijekom rasprave pred sudom ECO-WIND je tvrdio da je djelatnost proizvodnje električne energije popraćena uslugama regulacije energetske mreže kao i uslugama osiguravanja cijene električne energije. Međutim, postojanje takvog pružanja usluga ne može dovesti u pitanje zaključak naveden u prethodnoj točki jer su navedene usluge pomoćne u odnosu na glavnu djelatnost proizvodnje električne energije.

60 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 15. stavak 2. točku (a) Direktive 2006/123 treba tumačiti na način da propis koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju nije obuhvaćen propisima koji uvjetuju pristup uslužnoj djelatnosti ili njezinu izvršavanju u teritorijalnim granicama, osobito u obliku granica određenih s obzirom na najmanju udaljenost između pružatelja usluga, koje države članice moraju prijaviti Komisiji na temelju članka 15. stavka 7. te direktive.

Treće pitanje

61 Svojim trećim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. stavak 1. prvi podstavak i članak 13. stavak 1. prvi podstavak Direktive 2009/28 tumačiti na način da im se protivi propis koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju.

62 Kako bi se odgovorilo na treće pitanje, valja kao prvo ispitati protivi li se članku 3. stavku 1. prvom podstavku te direktive propis poput onoga o kojem je riječ u ovom slučaju, koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju.

63 U tom pogledu valja podsjetiti na to da članak 1. navedene direktive utvrđuje zajednički okvir za promicanje energije iz obnovljivih izvora određivanjem, među ostalim, nacionalnih obveznih ciljeva za ukupan udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije.

64 Tako članak 3. stavak 1. prvi podstavak Direktive 2009/28 nalaže svakoj državi članici da osigura da udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji energije dosegne minimalni prag za 2020. Što se tiče Republike Poljske, iz Priloga I. dijela A trećeg stupca te direktive proizlazi da je taj prag određen u iznosu od 15 % konačne potrošnje energije te države članice u 2020.

65 Kako bi dosegnule taj prag, članak 3. stavak 2. Direktive 2009/28 predviđa da države članice uvode učinkovite mjere i moraju poštovati okvirne smjernice iz Priloga I. dijela B te direktive.

66 Sud je presudio da države članice raspolažu širokom marginom prosudbe u pogledu mjera koje smatraju primjerenima za postizanje obveznih nacionalnih općih ciljeva utvrđenih u članku 3. stavcima 1. i 2. Direktive 2009/28 u vezi s njezinim Prilogom I. (presuda od 20. rujna 2017., Elecdey Carcelen i dr., C-215/16, C-216/16, C-220/16 i C-221/16, EU:C:2017:705, t. 32.).

67 Naime, one raspolažu marginom prosudbe u odnosu na izbor korištenih sredstava te su u tom okviru slobodne propisati uvjete i razvijati obnovljive izvore energije koje smatraju najprilagođenijima svojoj situaciji te dati prednost nekom obnovljivom izvoru energije u odnosu na neki drugi.

68 Takvo tumačenje potvrđeno je ciljevima koji se žele postići Direktivom 2009/28. Naime, s jedne strane, iz njezine uvodne izjave 14. proizlazi da ta direktiva potiče stalni razvoj tehnologija pomoću kojih se proizvodi energija iz svih vrsta obnovljivih izvora. S druge strane, iz uvodne izjave 19. navedene direktive proizlazi da države članice trebaju uzeti u obzir optimalnu kombinaciju tehnologija energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora.

69 Iz toga slijedi da se članku 3. stavku 1. prvom podstavku ne protivi nacionalni propis poput onoga u glavnom postupku, koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju.

70 Kao drugo, valja ispitati protivi li se nacionalni propis poput onoga u glavnom postupku članku 13. stavku 1. prvom podstavku te direktive, koji predviđa da države članice osiguravaju da su nacionalni propisi koji se odnose na postupke koji se primjenjuju na pogone za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora razmjerni i potrebni.

71 Uvodno valja provjeriti može li zahtjev koji proizlazi iz nacionalnog propisa poput onoga u glavnom postupku biti obuhvaćen člankom 13. stavkom 1. prvim podstavkom Direktive 2009/28.

72 Kao prvo, iz sadržaja te odredbe proizlazi da se ona odnosi na eventualna nacionalna pravila koja se odnose na postupke izdavanja odobrenja, certificiranja i izdavanja dozvola koji se primjenjuju na pogone za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije.

73 Kao drugo, valja istaknuti da, u smislu uvodne izjave 40. Direktive 2009/28, postupak koji uprava nadležna za nadzor nad odobravanjem, certificiranjem i izdavanjem dozvola za postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora provodi mora biti objektivan, transparentan, nediskriminacijski i razmjeran pri primjeni pravila za posebne projekte.

74 Kao treće, iz članka 13. stavka 1. točke (d) Direktive 2009/28 proizlazi da države poduzimaju potrebne mjere da osiguraju objektivnost, transparentnost i razmjernost propisa kojima se uređuje izdavanje odobrenja, certificiranje i izdavanje dozvola te da ne diskriminiraju podnositelje zahtjeva i da u cijelosti uzimaju u obzir specifičnosti pojedinih tehnologija obnovljive energije.

75 Iz svega navedenog proizlazi da, iako članak 13. stavak 1. Direktive 2009/28, s jedne strane, upotrebljava izraz „nacionalni propisi koji se odnose na postupke izdavanja odobrenja”, a s druge se strane izrazi „administrativni postupci, zakonski i podzakonski akti” pojavljuju u njegovu naslovu, on među njima ipak ne radi nikakvu razliku niti izričito isključuje pravila koja nisu postupovne prirode. Prema tome, članak 13. stavak 1. prvi podstavak te direktive treba tumačiti na način da nije ograničen samo na pravila postupovne prirode.

76 To je tumačenje potvrđeno presudom od 21. srpnja 2011., Azienda Agro-Zootecnica Franchini i Eolica di Altamura (C-2/10, EU:C:2011:502, t. 72. i 73.), u kojoj je Sud smatrao da nacionalni propis o kojem je bila riječ u predmetu u kojem je donesena ta presuda, koji je u biti sadržavao potpunu i automatsku zabranu gradnje vjetroelektrana u zonama koje pripadaju mreži Natura 2000, treba tumačiti u pogledu načela proporcionalnosti, kako je navedeno u članku 13. Direktive 2009/28, jer taj propis predstavlja nacionalno pravilo koje se odnosi na administrativne postupke izdavanja odobrenja za postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora.

77 Iz toga slijedi da se članak 13. stavak 1. Direktive 2009/28, suprotno onomu što poljska vlada tvrdi pred Sudom, ne odnosi samo na postupovna pravila, nego i na druga nacionalna pravila koja propisuju odobrenja, certificiranja i izdavanja dozvola koje se primjenjuju na postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije.

78 U ovom predmetu nije sporno da propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku predstavlja nacionalno pravilo koje propisuje izdavanje odobrenja za postavljanje vjetroelektrana jer se, kao što to tvrdi poljska vlada u raspravi pred Sudom, takva postrojenja ne mogu odobriti ako ne ispunjavaju zahtjeve koje je taj propis postavio.

79 Stoga valja smatrati da je članak 13. stavak 1. prvi podstavak Direktive 2009/28 primjenjiv na propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku, koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju.

80 U tim je okolnostima na sudu koji uputio zahtjev da provjeri je li takav propis nužan i razmjeran.

81 Na tom je sudu stoga da provjeri prelaze li mjere koje je donijela predmetna država članica granice prikladnosti i nužnosti za ostvarenje legitimnih ciljeva kojima teže predmetni propisi, s time da, u slučaju kada postoji mogućnost izbora između više prikladnih mjera, valja primijeniti onu koja je manje ograničavajuća i da prouzrokovani nepovoljni učinci ne smiju biti nerazmjerni u odnosu na ciljeve koji se žele postići (vidjeti u tom smislu presudu od 21. srpnja 2011., Azienda Agro-Zootecnica Franchini i Eolica di Altamura, C-2/10, EU:C:2011:502, t. 73.).

82 U tom cilju, navedeni sud osobito mora voditi računa, u svjetlu margine prosudbe država članica, navedene u točkama 66. i 67. ove presude, o činjenici da je taj propis ograničen na same vjetroelektrane, isključujući druge oblike proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, poput fotonaponskih postrojenja ili postrojenja za dobivanje energije iz biomase. Povrh toga, treba isto tako voditi računa o činjenici da su ti propisi doneseni na nacionalnoj razini i da su lokalne vlasti lišene svakog diskrecijskog prava o mogućnosti stavljanja izvan snage zahtjeva prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju.

83 S obzirom na prethodno navedeno, na treće pitanje valja odgovoriti na način da članak 3. stavak 1. prvi podstavak i članak 13. stavak 1. prvi podstavak Direktive 2009/28 treba tumačiti na način da im se ne protivi propis koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju, ako je taj propis nužan i razmjeran s obzirom na obvezni nacionalni opći cilj dotične države članice, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Troškovi

84 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Članak 1. stavak 1. točku (f) Direktive (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva treba tumačiti na način da zahtjev prema kojem je postavljanje vjetroelektrane uvjetovano poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju ne predstavlja tehnički propis koji mora biti prijavljen na temelju članka 5. te direktive dok god taj zahtjev ne dovede do isključivo marginalne uporabe vjetroagregata, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.**

2. **Članak 15. stavak 2. točku (a) Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu treba tumačiti na način da propis koji postavljanje vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju nije obuhvaćen propisima koji uvjetuju pristup uslužnoj djelatnosti ili njezinu izvršavanju u teritorijalnim granicama, osobito u obliku granica određenih s obzirom na najmanju udaljenost između pružatelja usluga, koje države članice moraju prijaviti Europskoj komisiji na temelju članka 15. stavka 7. te direktive.**

3. **Članak 3. stavak 1. prvi podstavak i članak 13. stavak 1. prvi podstavak Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2015/1513 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015., treba tumačiti na način da im se ne protivi propis koji postavljanje**

vjetroelektrane uvjetuje poštovanjem najmanje udaljenosti između nje i objekata koji imaju stambenu funkciju, ako je taj propis nužan i razmjeran s obzirom na obvezni nacionalni opći cilj dotične države članice, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

Potpisi